

revija za mlade • 2/08 • polje 2000 • brezplačni izvod

poletni festivali
noč v londonu
evropa > nogomet

NJAMMM!

**RECEPT ZA PALAČINKE?
NEPOTREBNO! JAJCA, OLJE,
MLEKO, BELA MOKA, VROČA
PONEV ... IN PALAČINKE
SO NARED. KAJ PA MALO
DRUGAČNE PALAČINKE?
POIZKUSI TALE RECEPT!**

EURO 25 PALAČINKE

Za MASO potrebuješ:

200 g polnozrnaté pirine ali pšenične moke
ščepec soli
žličko olivnega olja
3,5 dcl vode

Za NADEV "banana in the hole" potrebuješ:

2 banani
2 žlici javorjevega sirupa (oz. dodajaš, dokler ni dovolj sladko)
1 zvrhano žlico grškega jogurta
ščepec cimeta

Poskusi malo drugačne palačinke! Sveže mleto polnozrnaté pirino moko (če te možnosti ni, pride v poštev kupljena polnozrnatá pirina ali pšenična moka) stresesh v skledo, ki mora biti dovolj velika, da lahko zmešaš vse sestavine, brez da bi vse letelo čez rob. Dodaš ščepec soli, žličko olivnega olja (ni nujno) in postopoma dodajaš mlačno vodo. Pravo razmerje vode in moke je ključnega pomena, vendar vsaka moka malo drugače veže vodo, zato je težko podati točne količine. Pomembno je, da masa ne bo pregosta niti preredka. Če bo preredka, boš obupal pri obračanju, če bo pregosta, bodo nastale lepinje. Ko se ti zdi masa primerna, jo pokrito postaviš za pol ure v hladilnik, da postane masa lepjivejša.

Ogreješ ponev na 80 % maksimalne vrednosti na štedilniku. Ponev malenkost namastiš, nato z zajemalko vliješ maso. Če se naredi preveč mehurjasta palačinka, je ali prevroča ponev ali preveč tekoča

Za NADEV "rafaelo dark anti-bio" potrebuješ:

100 g Nutelle
50 g kokosove moke
50 g naribane jedilne čokolade
ščepec cimeta

masa ali oboje. Po nekaj minutah se lotimo projekta "obračanje palačinke" – preden palačinko obrnemo, se mora masa v celoti strditi tudi na zgornji strani! Ne obračaj več kot enkrat in ne obupaj pri prvem obratu, ker je recept bogato preizkušen, potrebno je le nekaj vaj! Dober tek!

Banana in the hole nadev: banano z vilico ali paličnim mešalnikom zmečkaš, dodaš cimet, javorjev sirup in žlico grškega jogurta (ostali so prekislji). Zmešaš, namažeš palačinko, jo zrolaš in se posladkaš ...

Rafaelo dark anti-bio nadev: Nutello ali drug lešnikov namaz v mehkem stanju (nad 25 °C) zmešaš s kokosovo moko, naribano jedilno čokolado in začiniš s cimetom. Super paše v palačinke!

kazalo

14

EURO<26 novice

euro<26 projekti
euro<26 popusti
euro<26 natečaj
novi popusti euro<26

7

PLANET EVROPA

z vlakomna EURO2008
noč v Londonu

10

Eksplozija

petra - Jordanija

19

moveit!

nori športi 6
evropa > nogomet

Gravitacija

biogoriva
intervju: ayako jumonji
changemakers: izobrazba v boju s prostitucijo
EURO<26 igričarski natečaj

12

kult<URA

dogodki po sloveniji
dogodki po evropi

20

22

kult<FILM

danny boyle

kult<SCENA

animacija

23

24

kult<GLASBA

abcd elektrone: idm
nova glasba

kult<KNJIGA

legende, miti in sveti gral

27

29

klikorama

spletni in mobilni bonton
osvoboditev sedme umetnosti
nessie, žitni krogi in drugi "fenomeni"

★ Revija 26! izhaja v okviru programa mladinskih kartic EURO<26 in je namenjena vsem mladim do 30. leta.
★ REVILJA 26! / 26! MAGAZINE ★ ST./NO. 2/08 ★ IZDAJATELJ/PUBLISHER: MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, Ljubljana, Slovenija
★ ODGOVORNA OSEBA/MANAGING DIRECTOR: Janez Plevnik ★ UREDNIK/EDITOR: Mojca Opara ★ OGLASNO TRŽENJE/ADVERTISING:
info@euro26.si, tel: 01 426 52 68, www.euro26.si ★ OBLIKOVANJE/DESIGN: Domen Kolšek ★ TISK/PRINT: Tiskarna SCHWARZ
★ NAKLADA/PRINTING: 18.000 ★ NASLOVNICA/COVER PHOTO: iStockPhoto, Blaž Rat ★ LEKTORIRANJE: Špela Janežič
★ BREZPLAČEN IZVOD, NI ZA PROSTO PRODAJO ★ MOVIT - EURO<26, Slovenija, je član organizacije EYCA, priznane s strani Sveta Evrope. Mnenja in stališča avtorjev člankov ne odražajo vedno stališč uredništva in organizacije.
★ UDK 050-053.6 ★ Razvid medijev MK: 1168 ★ ISSN 1580-5433

HEJ!

V rokah imaš prvo številko preoblikovane revije **26!**, ki jo zate pripravljamo v okviru programa mladinskih kartic EURO<26 v sodelovanju s Slovenskimi železnicami.

Hm, **EURO<26**? Kaj že to je? Če se pogosto voziš z vlakom in nimaš več kot 26 let (pa če imaš status ali ne), potem imaš verjetno eno od teh kartic v žepu – kartico **SŽ-EURO<26** namreč, ki ti nudi 30 % popust na vlakih po Sloveniji, 25 % RAILPlus popust in še 100.000 ostalih popustov po Evropi. A kje? Ja, na raznih festivalih, pri frizerjih, v jezikovnih šolah, pri adrenalinskih in drugih športnih priložnostih, v računalniških, modnih in vseh sort trgovinah ... Ah, kaj bi naštevali, odsurfaj na www.euro26.si in si v iskalniku poišči pravi popust zase! Poleg hudih popustov so ti na voljo razni natečaji, nagradne igre, mednarodni projekti za mlade in druge aktivnosti. In če se ne voziš veliko z vlakom? Potem bo osnovna **EURO<26** kartica prava zate, saj nudi vse zgoraj naštetu, razen popusta na vlakih po Sloveniji in RAILPlus popusta. Še posebej prav ti bo prišla, če nameravaš potovati po Evropi – poglej na www.euro26.org. Kar 41 evropskih držav ti omogoča lažje in predvsem cenejše popotovanje. KdoKajKjeZakajže? Odgovore na vsa vprašanja dobiš na www.euro26.si. Sicer pa uživaj v branju ostalih strani revije **26!**.

POLETNI TABOR EURO<26

Kaj početi letos poleti? Preživi aktiven in zabaven teden z mladimi iz različnih dežel ob ustvarjalnih delavnicah, športnih izživih, medkulturnih zabavah in izletih v nacionalni park Krka. Hm, vse to naenkrat? Kako?

Hrvaška kartica EURO<26 tudi letos vabi vse imetnike kartic EURO<26 na nepozabno poletno avanturo v **ZADAR!** Mednarodni tabor bo trajal od **18. do 24. avgusta 2007** in bo vključeval vse zgoraj naštetu. Natančnejši program tabora bo objavljen na www.euro26.hr/index_e.php. Prijavnina, ki vključuje vse nočitve in hrano, znaša 165 evrov. Potne stroške do Zadra in nazaj krijejo udeleženci sami. Rok prijave je **20. julij 2008**, vendar je število udeležencev omejeno, zato pohiti. Prijavnico dobiš na zgornji spletni strani, za dodatne informacije pa nas lahko kontaktiraš tudi na info@euro26.si.

EURO<26 ★ DVE MLADINSKI KARTICI

Mednarodni projekti, natečaji in srečanja mladih, informacije o kulturnih dogodkih, več kot 100.000 popustov in ugodnosti po Evropi in Sloveniji, brezplačna rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:

★ **EURO<26; klasična mladinska kartica** nudi vse zgoraj naštetu **8,35 EUR**

★ **SŽ-EURO<26; partnerska mladinska kartica** nudi vse, kar ima klasična, in še **30 % POPUST** na vlakih po Sloveniji ter **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! **18 EUR**

Več informacij o popustih in ugodnostih doma in v tujini:

www.euro26.si

Imetnikom kartic EURO<26 je na voljo še: revija **26!**, vodič po popustih EURO<26 in EURO<26 e-novice z informacijami o projektih, natečajih in novih popustih.

PRODAJNA MESTA

Seznam prodajnih mest za **EURO<26** in **SŽ-EURO<26** kartico lahko najdeš na www.euro26.si.

CENEJE Z VLAKOM PO EVROPI!

Imetniki kartice SŽ-EURO<26 lahko poleg **30 %** popusta na vlakih po Sloveniji koristijo tudi **25 % RAILPLUS POPUST** za potovanja v mednarodnem prometu! Popust velja za relacije med najmanj dvema državama. Več: www.euro26.si.

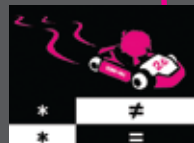
REZULTATI NAGRADNE EURO<26 ANKETE

V vseevropski EURO<26 anketi so lahko sodelovali vsi, ki so kadarkoli imeli katero od kartic EURO<26. Anketa je bila na voljo tudi v slovenskem jeziku. Prejeli smo več kot 600 izpolnjenih anket, žreb pa je odločil, kdo so srečni nagrajenci:

- ★ **majica EURO<26** - Katja Gerenčer, Špela Žagar, Vesna Drame, Nina Sirk, Eva Jamnik, Sabina Kos
 - ★ **žogice za žongliranje EURO<26** - Anita Freljih, Tanja Sulič, Nejc Herman
 - ★ **LED svetilka EURO<26** - Rada Drnovšek, Tina Perko
 - ★ **partnerska mladinska kartica SŽ-EURO<26** - Tjaša Novak, Andreja Bračič, Mateja Kešina
 - ★ **osnovna mladinska kartica EURO<26** - Tjaša Kraševac
- Čestitamo vsem nagrajencem! Več si preberi v pravih nagradne ankete na www.euro26.si/si/projekti.

NAGRADNI IGRIČARSKI EURO<26 NATEČAJ!

Poletje je tu in z njim spet priložnost, da si pridobiš kakšno nagrado. V okviru kampanje Vsi drugačni – vsi enakopravni bo tvoja naloga, da se preizkusiš v predstavljenih računalniških igrah in rešiš enostavno nalogo, za katero boš nagraden s kako od zanimivih EURO<26 nagrad. 1. misija se je zaključila 20. maja 2008. 2. misija sledi v kratkem. Več o tem natečaju [na strani 17](#).

IMAŠ KARTICO EURO<26 ALI S2-EURO<26? PA VEŠ:

- ★ da lahko s svojo kartico koristiš mnoge popuste po vsej Sloveniji?
- ★ da je tvoja kartica še kako uporabna tudi v tujini?
- ★ da redno skrbimo za nove super popuste?
- ★ **da seznam vseh popustov najdeš tudi na www.euro26.si?**

NEKAJ NOVIH EURO<26 POPUSTOV

★ ZA SPROSTITIV IN ZABAVO ...

Wellness Park Laško: notranji bazeni z valovi in masažo, trije whirlpooli, hitra reka, tobogan ... pa še zunanji rekreacijski bazen, zunanji tobogan ter termalni bazen, povezan z notranjim, in še masažni bazen v obliki kristala ... vse to na sotočju Rečice in Savinje v Laškem! Izkoristi **50 % EURO<26** popust na mladinsko vstopnico za bazen (od ponedeljka do petka) - **samo do 20. junija 2008!** Cel dan uživanja v bazenih: z EURO<26 popustom samo 5 EUR!

www.wellnesspark-lasko.si

Poleg tega pa Laško **skozi celo leto** nudi še:

- ★ **20 %** na mladinsko vstopnico za bazen + savno - Wellness Park Laško
- ★ **20 %** na solarij - Wellness Park Laško, www.wellnesspark-lasko.si
- ★ **10 %** na termalni bazen, masaže, savno, fitness - Zdravilišče Laško, www.zdravilisce-lasko.si

★ ZA AKTIVNE ...

Pomlad je že v deželi naši ... Če si ljubitelj gorskega kolesarjenja, si lahko kupiš gorsko kolo in opremo **Grossmanbikes** z **10 %** popustom. www.mtbstudio.si
Za tiste z že nekaj kolesarskimi kilometri priporočamo voden kolesarski izlet po Kraškem robu in dolini Rižane, ki ga organizira MTB studio s kar **20 %** popustom. www.mtbstudio.si

Dekleta, ki se šele spoznavate z gorskimi kolesom, za vas so idealne MTB delavnice, kjer vas naučijo osnovnih tehnik vožnje v praksi, kako pokrpati počeno gumo, speljati v klanec, loviti ravnotežje ... in to z **20 %** popustom! V **MTB studiu** organizirajo tudi delavnice za dekleta in fante, ki bi želeli nadgraditi znanje obvladovanja gorskega kolesa, prav tako z **20 %** popustom. www.mtbstudio.si

★ POLETNI FESTIVALI

Festival dobre glasbe, druženja, športnih iger, kulinarčnih užтков in pozitivne energije **Njoki Summer festival 2008** bo potekal 27. in 28. junija na letnem kopališču v Ajdovščini. Na dan festivala lahko koristiš **10 %** popust na vstopnice. www.njokifestival.com

Kreativni tabor Sajeta tudi letos prinaša koncerte, glasbena sodelovanja in glasbene ter druge delavnice med 28. julijem in 2. avgustom v Sotočju, pri Tolminu. Izkoristi **20 %** popusta na tedensko vstopnico in **17 %** popusta vstopnico in delavnice. www.sajeta.org

Tudi letos bo v Tolminu med 15. in 19. julijem **Soča Reggae Riversplash Festival**. Izkoristi **5 %** popust na nakup 5-dnevnih vstopnic. www.vinylmaniarecords.si

★ TAXI, CV, KREATIVNE DELAVNICE ...

Če se želiš peljati na relacijah izven Kopra, ti **Taxi Srečko** nudi **35 %** popust. EURO<26 cena je 0,91 € / km, znižana za **35 %** od osnovne cene, ki je 1,40 € / km. www.taxisrecko-sp.si

Če rabiš pomoč pri izdelavi profesionalnega življenjepisa, potem je pravi naslov portal **Moje delo**, ker ti nudijo **10 %** popusta na izdelavo CV-ja in nakup priročnika "Kako uspešno iskati zaposlitev?". Pri nakupu kompleta pa lahko koristiš **15 %** popust. www.mojedelo.com

V **Kreativni šoli Atelje 2050** pa se lahko za **15 %** nižjo ceno udeležiš naslednjih delavnic in tečajev: risanja, slikanja, ilustracije, stripa, grafičnega in spletnega oblikovanja, glasbene produkcije in DJ-janja, glasbe (solo petje, afriški bobni, didgeridoo), internetne tečaje in tečaje spletne produkcije, in še in še ... www.atelje2050.si

WWW.EURO26.ORG ★ NA POTOVANJE!

Preden odpotuješ preveri na www.euro26.org, kje lahko izkoristiš popust pri prevozihi, v hostlih, restavracijah in pri drugih za popotnika pomembnih zadevah! Vseevropska EURO<26 spletna stran je namenjena vsem imetnikom kartice EURO<26 po Evropi in tudi vsem ostalim, ki so stari manj kot 26 let in želijo vedeti več o 100.000 popustih, ugodnostih in aktivnostih EURO<26. Vse informacije so v angleškem jeziku.

www.euro26.org

2008
PRILETA NA
EURO26

EXPO 2008 - 2 EURO<26!

Svetovna razstava bo letos v Zaragozi (Španija) od 14. junija do 14. septembra 2008. Tema Expa 2008 je voda in v okviru te tematike se bo v paviljonih predstavilo več kot 100 držav. **Imetniki kartic EURO<26 in SŽ-EURO<26 pa lahko Expo 2008 obišejo z 12 % popustom!**

V treh mesecih bo organiziranih več kot 3.400 predstav različnega in klasičnega gledališča, glasbe in flamenka. Poleg kulturnih dogodkov pa bodo obiskovalce navduševale tudi arhitekturne znamenitosti kot npr. 270 m dolg paviljon v obliki mostu, 76 m visok panoramski vodni stolp, največji sladkovodni akvarij v Evropi ...

To bo prvi evropski Expo po letu 2000 in tudi naslednja dva se bosta dogajala v Aziji, zato je letos enkratna priložnost, da obišeš Zaragozo, ki je tudi za tiste z bolj plitvim žepom bolj dosegljiva. In ne pozabi svoje EURO<26 ali SŽ-EURO<26 kartice – **enodnevna vstopnica s popustom EURO<26 stane 23,10 EUR**, tridnevna pa **46,20 EUR**. Popust lahko izkoristiš tudi za panoramsko vožnjo z gondolo nad prizoriščem Expa 2008 (1 vožnja s popustom EURO<26 stane 6 EUR, 3 vožnje pa 11,90 EUR).

www.expozaragoza2008.es

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

Kartice EURO<26 nudijo tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč **HOSTELWORLD** po celem svetu (samo preko spletne strani www.euro26.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10 % cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90 % plačaš ob prihodu v prenočišče.

Več: www.euro26.si/hostelworld

SLOVENIA.INFO in EURO<26

Na uradnem slovenskem turističnem portalu www.slovenia.info lahko v bazi slovenskih ponudnikov turističnih storitev poleg ostalih podatkov najdeš tudi informacije o popustih in ugodnostih EURO<26. Tako lahko na enem mestu dobiš npr. informacije o aktivnih počitnicah v Sloveniji, zraven pa bo pri določenih ponudnikih znak EURO<26 opozarjal, kakšen popust je na voljo imetnikom kartic EURO<26 in SŽ-EURO<26. Na www.slovenia.info lahko podatke o popustih EURO<26 najdeš v skoraj vseh kategorijah ponudnikov.

INFORMACIJE O PROJEKTIH:

★ www.euro26.si ★ EURO<26 e-novice ★ revija 26!

EURO<26 IZBOR ★ TOP POLETNI POPUSTI V SLOVENIJI

1 taxi srečko	★35 % na relacijah izven Kopra
2 kamareta commerce	★25-30 % na čolnarjenje po Kolpi
3 vodno mesto atlantis	★25 % na vstopnico
4 letno kopališče ukova	★20 % na vstopnico
5 pozitiv spot	★20 % na soteskanje in rafting
6 kofen sport	★15 % adrenalinski parki: Bohinj, Ljubelj, Tuhej
7 kitesfera	★10 % na tečaje kiteboardinga (v Ulcinju, ČG)
8 abc rent a car	★7 % na karto za Muzejski vlak

Info: www.euro26.si/sl/popusti

TOP POPUSTI V EVROPI ★ HRVAŠKA

1 nacionalni parki	★25-50 % (Paklenica, Kornati, Risnjak, Brioni, Krka)
2 avtobus	★30 % na povratne karte (Brioni Pula, Autotrans - nad 50 km)
3 privez	★30 % na privez in pripadajoče parkirišče v Primoštenu
4 avio karte	★20-30 % STA Zagreb
5 avtokamp	★do 20 % avtokamp Planik
6 klub	★50 % Sokol klub Zagreb
7 muzeji in galerije	★50 % Zagreb - Mestni, Arheološki muzej, Moderna galerija /
100 % Muzej mesta Split in Prirodoslovni muzej Rijeka

Info: www.euro26.si/sl/popusti

Z VLAKOM na EURO2008

**NOGOMETNI
DOGODKI PRIVLAČIJO
ŠIROKE MNOŽICE
IN ZA EVROPSKO
PRVENSTVO
V NOGOMETU
EURO2008 JE
PRIČAKOVATI, DA
BO EDEK NAJBOLJ
MNOŽIČNIH
ŠPORTNIH DOGODKOV
V TEM LETU.**

Za vse športne navdušence Avstrijske in Švicarske železnice nudijo posebno vozovnico **INTERRAIL ONE COUNTRY EURO08 AUSTRIA SWITZERLAND PASS**. Vozovnica velja za potovanje v 2. razredu po Avstriji in Švici v maju, juniju in juliju 2008 (ponudba ni omejena samo na čas nogometnega prvenstva): na vseh vlakih Avstrijskih železnic (ÖBB) – razen na zasebnih železnicah, posebnih vlakih in vlakih zobate železnice; v Švici pa na vseh vlakih Zveznih švicarskih železnic ter zasebnih železnic. Mladinska vozovnica za 3 dni v 1 mesecu stane 125 EUR, za 4 dni 139 EUR, za 6 dni 175 EUR, za 8 dni pa 194 EUR. Vozovnice so »flexi«, kar pomeni, da lahko lastnik vozovnice sam izbere, katere dni v času veljavnosti vozovnice bo potoval. Pred vstopom na prvi vlak pa je treba na vozovnico vpisati datum potovanja. Če začneš potovanje z direktnim nočnim vlakom, ki ima odhod po 19. uri, na vozovnico vpišeš datum naslednjega dne.

Nekatere tekme EURO 2008 bodo v naši neposredni bližini, zato ti predstavljamo tudi druge ponudbe, ki so na razpolago za potovanja v Avstrijo. Te ponudbe bodo za kratek skok na ogled tekme cenovno še primernejše.

CELOVEC

Za ogled tekem v Celovcu je cenovno privlačna vozovnica **Regio AS** – na relaciji Ljubljana–Celovec stane le 17 EUR, za imetnike kartice SŽ-EURO<26 pa samo 13 EUR. Potovanje v majhni skupini (5 oseb) z vozovnico **City Star International** je še cenejše (le 12,24 EUR na osebo), vendar je vrnitev mogoča šele od 0.00 ure prve nedelje po začetku veljavnosti vozovnice.

DUNAJ

Tudi na Dunaj je najceneje potovati v skupini 5 oseb (ali manj) z vozovnico **City Star International** (le 33,60 EUR na osebo, veljajo določene časovne omejitve). Ta varianta je najcenejša, pa čeprav je še skupini manj kot 5 oseb ali pa potuješ sam. Izjemno privlačna je tudi ponudba **Sparschine** (enosmerna vozovnica za 2. razred stane le 29 EUR). Vozovnico je treba kupiti za določen vlak in datum, je pa seveda nakup mogoč vnaprej. Število vozovnic je omejeno.

SALZBURG

Za potovanja v Salzburg, kamor je brez prestopanja mogoče potovati s štirimi vlaki, s prestopanji pa je povezav še več, prav tako priporočamo vozovnico **City Star International**. Posameznik za povratno potovanje v 2. razredu na relaciji Ljubljana–Salzburg plača 47 EUR, dve osebi plačata skupaj 70,50 EUR, pet potnikov pa 141 EUR (veljajo določene časovne omejitve).

ŠVICA

Za potovanje v Švico bo v nekaterih primerih najugodnejša vozovnica **Interrail**, še zlasti, če gre za potovanja do Basla ali Ženeve. Do Züricha je na voljo zelo ugodna ponudba **Sparschine** in **Sparnight** za vlak 414/415, vendar je število vozovnic po izjemno ugodni ceni (29 EUR za sedež, 39 EUR za ležišče) omejeno, nakup pa je mogoč že tri mesece vnaprej.

Vse podrobne informacije o voznih redih, cenah in dostopih neposredno do stadionov: www.slo-zeleznice.si. Pa veliko nogometnih užitkov!

**V LONDONU NI
NIKOLI DOLGČAS.
RESNIČNO, VSAK
LAHKO NAJDE NEKAJ
ZASE.**

Umetniške duše se lahko posvetijo različnim muzejem, gurmani preverijo angleško kulinarično »revolucijo«, ljubitelji gledališča pa so z obiskom Londona prišli v svojo meko. Vse lokacije so dosegljive z londonsko podzemno železnico, do najbližjih pa se lahko napotiš kar peš – 10-minutni sprehod po središču mesta ti odkrije ponudbe različnih aktivnosti in priložnosti za ogled zanimivosti mesta.

GREMD, GREMD, GREMD V MESTO ZVEČER ...

London proti večeru zaživi. Mesto poskrbi za večerne aktivnosti vseh okusov. Večer lahko preživiš v družbi prijateljev v mirnem lokalu in okušaš različne vrste angleškega piva ali pa se odločiš za burnejšo zabavo na drugi strani ulice – vse ti je na dosegu roke. Prijateljski pubi, središče dogajanja britanske družbe, uslužno strežejo pivo in veselje množicam.

Če se ti pleše, potem je pravo mesto zate zahodni del Londona (prestižni **West End**), še posebej **Soho**. Londonski clubbing ti ne uide v klubih, kot so **Ministry of Sound**, **Fabric**, **Heaven** in še mnogo drugih. Zagotovo boš našel dogajanje, ki ti ustreza. Če si slučajno zaželiš kaj prestižnejšega, potem je pravi naslov **Notting Hill**, kjer elegantni bari in pubi poskrbijo za pravo počutje še tako trendovskega poputnika.

In še nekaj: če dvomiš v ustreznost izbranega prostora za popoln večer, potem se le razglej naokoli. Popularnost je težko skriti, še posebej v Londonu.

LAKOM LAČEN!

V Londonu je odlična priložnost, da poskusiš notorično angleško hrano. Po prežurani noči se zagotovo najbolj prileže obilen angleški zajtrk, ki vključuje jajca, slanino, toast in še kaj.

LONDON

MOČ V

Tudi za vegetarijance je poskrbljeno – naročiš si vegetarijanski angleški zajtrk. Ne pozabi na napitnino, v Združenem kraljestvu je brčkone obvezna, ponekod je že vračunana v ceno, drugje pa 10–15 % glede na znesek na računu. Za kosilo ali večerjo brž do sosednjega puba na veleznani »fish&chips« ali kakšno drugo angleško »dobroto«, ki jih ponujajo pubi po celem mestu.

Ko je tovrstne hrane dovolj, pa mesto ponuja široko paleto tujih restavracij praktično na vsakem vogalu. Pravi užitek je tudi sedenje v parku (**St. James Park** je prava paša za oči), hrano pa prineseš kar iz trgovine. Pa ne pozabi na kakšen košček kruha za vodne ptice in seveda arašide za veverice.

POLETNI FESTIVALI

London je poleti poln najrazličnejših festivalov, ki se dogajajo predvsem na prostem. Omembe vredni so **More London Festival**, ki poteka vse od začetka julija pa do konca septembra. Festival ponuja brezplačne filme, glasbo in gledališke predstave. Festival **The Innocent Village Fete** je prava poslastica za vse sladkuse in ljubitelje zdrave prehrane, glasbe na prostem in uživanja. Festival poteka 2. in 3. avgusta. To sta samo dva

DOON U

EURO<26 IN POPUSTI ZA MLADE

EURO<26 je v Veliki Britaniji v reorganizaciji, zato trenutno ni na voljo EURO<26 popustov. Obstajajo pa ugodnosti, ki jih lahko koristijo vsi mladi:

- ★ **NATIONAL EXPRESS:** 30 % popust na avtobusni prevoz za mlade (16 – 26) s kartico Young Person's Coachcard (10 GBP) / www.nationalexpress.com/coach/offers/students.cfm
 - ★ **NATIONAL EXPRESS:** 1 GBP FUNFARES – pri on-line nakupu avtobusne vozovnice se lahko odpraviš potovanje do več kot 50 destinacij že od 1 GBP naprej / www.nationalexpress.com/coach/offers/funfares.cfm
 - ★ **MEGABUS in MEGATRAN:** potovanja z avtobusom že od 1 GBP naprej / www.megabus.co.uk/uk
 - ★ **RAILCARD:** 30 % popust na železniški prevoz za mlade (16 – 25) s kartico Railcard (24 GBP) / www.railcard.co.uk
 - ★ **OYSTER CARD:** Oyster je »smartcard«, ki olajša nakup vozovnic in vstopnic, obenem pa nudi ugodnosti pri ogledu znamenitosti, predstav, muzejev, galerij, v restavracijah ... / www.tfl.gov.uk/microsites/oysteroffers
- LONDON GUIDE:** seznam brezplačnih muzejev / www.londontourist.org/museums.html

od kopice gledaliških in glasbenih festivalov, ki krasijo London celo poletje.

NE PREZRI!

Če je to tvoj prvi obisk Londona, potem zagotovo ne smeš mimo najbolj znane londonske razglednice – **Piccadilly Circusa**, ogromne zbirke muzeja **The British Museum** (brezplačno), pravega mesta v malem – **Covent Gardna**, prekrasnega razgleda z **London Eye**-a in alternativnega **Camden Towna**.

- ★ www.visitlondon.com
- ★ www.lastrounds.co.uk
- ★ www.londonisfree.com
- ★ www.timeout.com/london/festivals

**JORDANIJA, KI JO – VSAJ NA
BLIŽNJEM VZHODU – VČASIH
OPISUJEJO KOT DOLGOČASNO
DEŽELO, DOBI POVSEM
DRUGAČEN OBRAZ V PETRI,
STARODAVNEM MESTU, KI JE
ODDALJENO TRI URE VOŽNJE IZ
AMANA IN JE VKLESANO V ŽIVO
SKALO.**

"Le kako so to zgradili?" se med sprehodom po tem naravnem čudesu vpraša Jordanec Ayman. "Ko so jo 7. julija lani razglasili za eno od novih sedmih svetovnih čudes, so ljudje dogodek proslavili, kot bi zmagali na svetovnem prvenstvu v nogometu. Ognjemeti in slavje ..." opiše sogovornik. In tako je Petra postala znana še tistim, ki prej niso vedeli zanjo, in vsak dan privabi množice turistov, ki jim dan ogleda res ni dovolj in zato ponujajo tudi karte za tridnevni ogled.

POL TOLIKO STARO, KOT JE STAR ČAS

Petra je bila sicer nepoznana vse do leta 1812, ko jo je odkril švicarski raziskovalec Johann Ludwig Burckhardt. Kdaj točno se je zgodovina Petre začela, pa ne ve nihče. Po nekaterih domnevah naj

MESTO

bi nastala v antiki, omenja pa se jo tudi v Stari zavezi Svetega pisma. "Rožnatordeče mesto, pol toliko staro, kot je star čas," jo je v enem od svojih sonetov opisal pesnik John William Burgon. Unesco pa jo je označil kot "eno najpomembnejših kulturnih znamenitosti človeške dediščine" – leta 1985 so jo tako uvrstili tudi na seznam svetovne dediščine.

Arheologom v tej nekdanji zibelki starodavne nabatejske kulture ne zmanjka dela tudi danes in nekatere predele Petre kdaj tudi zaprejo, prav zaradi raziskovanja. Turisti pa morajo zato odšteti tudi nekoliko več za vstopnico, saj večino denarja nato namenijo za nadaljnja odkritja.

BEDUINI – SAMI SVOJE ČUDO

Brez dvoma svoje Petri dodajo prebivalci – beduini. Ti starodavni prebivalci so se morali leta 1985, ko je Petro pod odkrilje vzel Unesco, izseliti iz

TEXT & FOTO: Maja Hitič

Petra

STARODAVNO -OV V SKALI

svojih jamnatih bivališč. Vsi so dobili zemljo, dve sobi in kuhinjo, kasneje so temu dodali še prizidek. Poleg tega jih kraljevina Jordanija zelo podpira in Jordanci o njih govorijo s ponosom.

Najdlje se obiskovalci Petre navadno ustavijo pred glavno jamo, največjo zanimivostjo Petre, kjer je ves dan prisoten čuvar oziroma jordanski vojak. Beduini radi poudarijo, da bi se radi vrnili v jame in še vedno je mogoče v starodavni Petri videti take, ki se grejejo ob ognju in nadaljujejo s tradicionalnim načinom življenja.

"FERRARI? AUDI? MERCEDES?"

Tako turiste bolj za šalo kot zares nagovarjajo mladi dečki, ko mimo prijahajo z oslički, konji ali kamelami. Pri skrbi za turiste imajo v Petri prednost lokalni beduini, ki jih kar mrgoli. Prodajajo spominke, razglednice, nakit, kamne, pijačo, hrano, obeske ... oziroma ponujajo prevoz. In s svojimi "limuzinami" se mladi beduini ponosno hvalijo tako, kot se denimo v Evropi najstniki s svojimi motorji ali avtomobili. Mladi dečki in deklice v Petri zaradi visokega priliva turistov govorijo tudi več jezikov oziroma se s prišleki znajo sporazumevati do te mere, da zaslužijo za preživetje, saj jim vsake toliko časa kakšen od njih v roko stisne jordanski dinar ali evro. Na vprašanje, zakaj v Petri kljub temu, da so jo proglasili za eno od sedmih čudes, ni še več turistov, pa Jordanci odgovarjajo, da so vzrok varnostni razlogi, saj večina Bližnji vzhod še vedno smatra za nemirnega, pa čeprav gre "zgoj za Jordanijo". A dejstvo je, da Jordanije brez ogleda Petre res ne gre zapustiti.

UPORABLJA IN PROMOVIRA SE JIH KOT OKOLJU PRIJAZNA ALTERNATIVA FOSILNIM GORIVOM. VENDAR BIOGORIVO, KOT GA UPORABLJAMO DANES, V RESNICI NI NUJNO RES TAKO ZELO »"BIO", KOT MISLIMO.

Danes je že splošno sprejeto dejstvo, da je potrebno ohraniti globalno segrevanje čim nižje pod 2 stopinjama Celzija v primerjavi s temperaturo iz predindustrijskega obdobja, če se želimo izogniti nevarnim podnebnim spremembam. Za dosego tega cilja je potrebno globalne emisije toplogrednih plinov do sredine tega stoletja zmanjšati za najmanj 50 odstotkov. Do danes smo se povzpeli že do 0,8 stopinje.

V transportu poraba fosilnih goriv (kot sta nafta in premog) in s tem emisije toplogrednih plinov še vedno hitro narašča, zato postaja možnost rabe biogoriv vse bolj zanimiva, saj lahko pomembno prispevajo k obvladovanju podnebnih sprememb v prihodnosti. Trenutno so edina alternativa fosilnim gorivom v transportu. V primeru, da so pridobljena po trajnostnih načelih (upoštevajoč okoljske in družbene kriterije), predstavljajo pozitivne premik k zmanjšanju emisij.

KAJ SO BIOGORIVA?

Biogorivo je v teoriji lahko proizvedeno iz kateregakoli (biološkega) vira ogljika. Najpogostejši vir so fotosintetične rastline, ki lovijo sončno energijo, na primer koruza, pšenica, sladkorni trs in oljčna repica ter nekatere vrste palm. Ker naj bi proizvajala manjše količine CO₂ kot fosilna goriva, tako

Evropa kot ZDA subvencionirata proizvodnjo biogoriv.

Poznamo več generacij biogoriv, vendar je raziskana in uporabljena le prva generacija. V fazi razvoja je druga generacija biogoriv, med drugim biohidrogen, biometanol, goriva iz lesne biomase in še kaj. Včasih se energija, pridobljena iz olja alg, imenuje tretja generacija.

Trenutno so v uporabi t. i. biogoriva prve generacije, pridobljena iz poljščin. Vendar se je izkazalo, da imajo taka goriva pomanjkljivosti – ob netrajnostni pridelavi lahko biogoriva povzročajo več emisij toplogrednih plinov kot fosilna goriva (v celotnem ciklu – od gojenja rastlin do prevoza in končne uporabe v transportu). Problem prve generacije biogoriv je tudi omejena proizvodnja: proizvede se lahko le omejeno količino, ne da bi pridelava ogrozila zaloge hrane in biotsko raznolikost, pa še cenovno niso konkurenčna fosilnim gorivom.

HRANA ZA GORIVO?

Biogoriva se uporablja globalno. Industrija biogoriv se širi v Evropi, Aziji in Amerikah (trenutno je v Braziliji delež biogoriv v primerjavi z vsemi gorivi 40 %). Naraščajoče povpraševanje, poraba in proizvodnja, predvsem v Severni Ameriki in Evropi, so med drugim povzročili izsekovanje gozdov in pomanjkanje hrane oz. višanje cen hrane v svetovnem merilu. V zadnjem letu se je cena pšenice v Somaliji povečala za 3-krat, cena kruha se je v Tadžikistanu podvojila, ravno tako cena riža na Šri Lanki. Zaradi teh problemov je razprava o biogorivih v ospredju političnih razprav širom sveta.

Lokacije, kot je npr. Indonezija, so podvržene deforestaciji in spremljajočim izseljevanjem domorodnih skupnosti. Podobno se dogaja tudi v Južni in Srednji Ameriki. Na nekaterih področjih uporaba pesticidov za pridelavo rastlin za biogoriva negativno vpliva na zaloge pitne vode. Če bi upoštevali primerne kmetijske tehnike in strategije predelave, bi lahko biogoriva prihranila vsaj 50 % trenutnih izpustov v primerjavi s fosilnimi gorivi, kot

BIO za zma

Foto: © European Community 2008

sta dizel in petrolej. Problem je v omejenih možnostih za proizvodnjo, neškodljivo okolju in ljudem.

BIOGORIVA V EU

V EU so si voditelji zastavili cilj – 10 % biogoriv v prometu do leta 2020 kot del paketa ukrepov za boj proti podnebnim spremembam. Problem pri tem je, da tudi po študijah Evropske komisije doseg takega cilja ni možen s trajnostno proizvodnjo biogoriv (proizvodnja, ki upošteva tako družbene kot tudi

GORIVA

NIŠANJE EMISIJ

oznaka biogorivo. Verjetno je prav, da se zavedamo, da biogorivo, kot ga uporabljamo danes, v resnici ni nujno res tako zelo bio, kot bi si želeli, da bi bilo. Prav zato se bo današnje biogorivo v prihodnosti moralo umakniti biogorivu druge generacije, ki za osnovni vir pridelave goriva ne bo jemalo "hrane" (rastlin), temveč prej les, odpadni les in organske odpadke.

Več o biogorivih in alternativnih virih energije najdeš na spletni strani **društva za sonaraven razvoj Focus** (www.focus.si).

- ★ www.greenpeace.org/international/news/biofuels-not-so-green-150108
- ★ www.globalexchange.org/campaigns/5357.html
- ★ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/7153676.stm>
- ★ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/7187361.stm>
- ★ www.foe.org.au (biofuels or biofools?)

ekološke učinke). V Evropski uniji trenutno potekajo dogovarjanja o postavitvi novih standardov in kriterijev za pridelavo biogoriv v EU in drugih državah po trajnostnih načelih.

TOREJ ...

Neznank pri pridelavi trenutnega biogoriva je veliko – pravzaprav jih je toliko, da se je zanje ponekod že začela uporabljati nova oznaka – agrogoriva. To ime že ni več tako eko in zeleno privlačno, kot je

INTERVJU:

Ayako Jumonji, Japonska

★ 十文字 亜耶子, 28-LETNO DEKLE IZ NAGOYE

Kot študentka menedžmenta je leta 2004 študirala tudi na Danskem, kjer je spoznala ljudi z vsega sveta. Če le lahko, izkoristi priložnost in obišče koga izmed njih. Slovenijo je tako obiskala že dvakrat. Lani se je poročila in njeno življenje se je takrat zelo spremenilo – vsak dan opravlja razna gospodinjstva opravila in v zasebni šoli otroke poučuje angleščino. Čeprav je učenje otrok zahtevno, ima rada svoje delo.

Zakaj si se odločila priti v Slovenijo? Kakšna so bila tvoja pričakovanja?

»Moja dobra prijateljica, ki sem jo spoznala na danski visoki ljudski šoli IPC (www.ipc.dk), kjer sva študirali, je Slovenka. V Slovenijo sem prišla, da bi jo obiskala, in pričakovala sem čudovito naravo, kot v filmu Heidi, in dobro vino.«

Kakšna je bila reakcija tvojih staršev in prijateljev, ko si jim povedala, da odhajaš v Slovenijo?

»Moja mama ni poznala Slovenije. Vedno jo zameša s Slovaško. Moj oče je grafični oblikovalec in pozna BIO (bienale industrijskega oblikovanja), ki poteka v Ljubljani, vendar o Sloveniji ni vedel prav veliko. Kljub temu sta bila oba zelo zainteresirana.«

Kateri kraje si obiskala v Sloveniji? Kaj ti je bilo najbolj všeč?

»V Sloveniji sem bila že dvakrat po nekaj dni. Obiskala sem Blejsko jezero, Kranjsko Goro, Ljubljano, Postojnsko jamo in Škofjo Loko, kjer je doma moja prijateljica. Bila sem tudi na Lubniku. Najbolj sta mi bila všeč Bled in Škofja Loka.«

Kaj te je najbolj pozitivno presenetilo v Sloveniji? Kaj se ti zdi, je naša največja prednost?

»Všeč mi je tišina, mir in to, da ni gneče. Pa tudi to, da so vsi kraji tako hitro dosegljivi. Narava in cvetlice so drugačne, kot Japonske – so lepše. Kontrast med modrim nebom in zasneženimi gorami je resnično čudovito.«

STARS

IZOBRAZBA LAHKO PRIPOMORE K ZMANJŠANJU RANLJIVOSTI OTROK PRED TRGOVCI Z BELIM BLAGOM.

Tisoče deklic iz severne tajске je z lažnimi obljubami zvaobljenih in prisiljenih v prostitucijo. V nekaterih predelih je kar 90 % deklic ujetih v spolno industrijo zaradi revščine in dolgov njihovih družin. Ključna za rešitev tega problema pa je izobrazba.

Na Tajskem je prostitucija, čeprav uradno ilegalna, prepletena z vsakdanjim življenjem do te mere, da je skoraj institucionalizirana (za ustanovitev bordela lahko dobiš celo bančno posojilo). Obstaja tudi izpopolnjen sistem rekrutacije – lastniki bordelov pošiljajo svoje agente na ruralna področja, v revne vasi, kjer iščejo družine v še posebej veliki stiski, da jim ponudijo denar v zameno za odkup deklic, starih 13 in 14 let. Te deklice so potem prepuščene na milost oz. bolj nemilost svojih novih lastnikov. Obljubljajo jim, da bodo delale kot gospodinje ali perice, realnost pa je večinoma daleč od tega: znajdejo se zaprte v kakem vlažnem, umazanem, prenatrpanem bordelu, kjer jih zlorabljajo po mili volji in so tako na dobri poti, da se okužijo z virusom HIV, ki je na Tajskem že epidemičen.

MISIJA: IZOBRAZBA

Vendar so se tudi na tem koščku sveta našli ljudje, ki želijo pomagati in spremeniti ta "običaj". Za spremembo od večine se je nekdo problema lotil preventivno. Ime mu je Sompop Jantraka, njegov program pa je namenjen otrokom, ki žal izpolnjujejo vse pogoje, da se "dobro prodajo". V programu, ki se imenuje Daughters' Education Program (DEPDC, www.depdc.org), delujejo prostovoljci, ki od učiteljev, menihov in vodij skupnosti izvedo, katere deklice so potencialna tarča. Bordeli jih namreč običajno odkupijo po končani osnovni izobrazbi, program pa začne postopek reševanja pol leta prej. Prostovoljci, učitelji, zdravniki in nekdanje prostitutke se z deklicami pogovarjajo o njihovih načrtih in željah, vključijo celo družino, jih informirajo in jim pokažejo življenjske alternative, poklice, ki ne vključujejo prodajanja lastnega oz. otrokovega telesa. Cilj programa je v deklicah vzbuditi samospoštovanje in samozavest, ki jim omogoča, da se postavijo zase, staršem pa kaže pravo, človeško vrednost njihovih hčera.

SOMPPOP JANTRAKA – CHANGEMAKER

Program je bil ustanovljen leta 1989, vključenih je bilo 19 deklet. Dvajset let pozneje je pod njegovim okriljem poskrbljeno za 400 deklic. Sompop Jantraka se je tudi sam rodil v revni družini in je že pri 7 letih začel delati v templju. Pri 14 letih ga je ameriški mirovni delavec spodbudil, da je začel verjeti vase in se tako vpisal na fakulteto. Za dokončanje 3,5-letnega programa političnih znanosti je potreboval 8 let, saj je bil ob študiju polno zaposlen, da je lahko preživel. Po študiju se je posvetil predvsem programom zaščite otrok in človekovih pravic in tako postal »changemaker«.

CHANGEMAKER

IZOBRAZBA PROSTITUCIJA

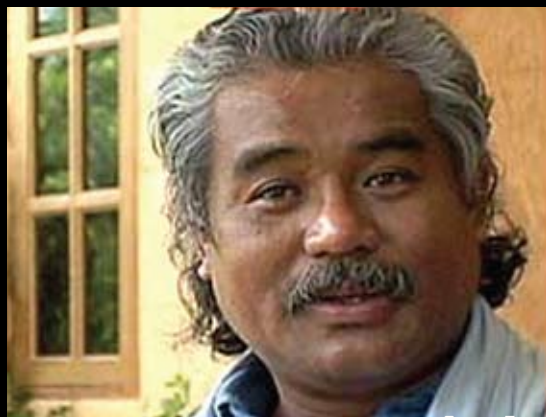

Foto: Actual Films

- ★ www.ashoka.org/node/2816
- ★ www.pbs.org/opb/newheroes/meet/sompop.html
- ★ www.globalgiving.com/cb/newheroes/pr/1100/proj1056a.html
- ★ www.time.com/time/asia/features/heroes/sompop.html

HEROES:

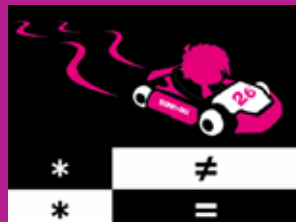
V BOJU S NEJBO

EURO<26 igričarski natečaj

PREIZKUSI SE V RAZLIČNIH RAČUNALNIŠKIH IGRAH, KI TI JIH BOMO PREDSTAVILI, REŠI ENOSTAVNO NALOGO IN SI PRIIGRAJ ZANIMIVO EURO<26 NAGRADO!

Verjameš ali ne, obstajajo ljudje, ki so sami dosegli vse kaj več kot minimalne spremembe na svetu. Pa to niso Supermani, Batmani ali podobni junaki. »Changemakers« ali "new heroes" so ljudje, ki so s svojimi inovativnimi projekti pripomogli k izboljšanju mnogih življenj. V reviji 26! smo ti že predstavili nekatere od njih, več o teh projektih pa najdeš tudi na: www.euro26.si/vsidadrugacni.

IGRIČARSKI NATEČAJ!

Vsak od nas lahko prispeva k boljšemu svetu. Ampak, kje začeti? V okviru kampanje Vsi drugačni – vsi enakopravni ti bomo predstavili računalniške igrice, s pomočjo katerih se boš seznanil z nekaterimi globalnimi (in domačimi) problemi na področju človekovih pravic, s katerimi se soočajo revni, invalidi, brezdomci, begunci ... In tvoja prva naloga na poti, da postaneš »changemaker«, bo, da se preizkusiš v predstavljenih igrah in rešiš enostavno nalogo, za katero boš nagrajen s kako od zanimivih EURO<26 nagrad.

1. MISIJA: ŠOLANJE ZA VSE!

V prvi misiji EURO<26 igričarskega natečaja, ki je trajala do 20. maja 2008, smo predstavili igro Ayiti: The Cost of Life (<http://ayiti.newzcrew.org/ayititunicef/>), v kateri je bila tvoja naloga, da pomagaš preživeti 5 družinskim članom, ki živijo na podeželju na Haitiju. V igri so na voljo 4 strategije oz. prioritete, ki so pomembne za družino: izobraževanje, denar, zdravje ali sreča. Igra je nastala v okviru programa Global Kids (www.globalkids.org) in je v angleškem jeziku.

REZULTATI: Igra je bila precej "trd oreh", zato vse čestitke vsem, ki so se hrabro odzvali na natečaj. Nagrajenci so objavljeni na www.euro26.si.

Najboljši rezultat je dosegla Maja Bezgovšek, ki je priigrala kar 11 diplom! Čestitamo! Tudi ti se še vedno lahko preizkusiš v igri Ayiti – samo odsurfaj na <http://ayiti.newzcrew.org/ayititunicef/>!

OZADJE IGRE: Milijoni otrok nimajo nikoli možnosti obiskovati šole bodisi zaradi revščine, socialnega statusa ali spola, kljub temu, da je pravica do izobraževanja ena od osnovnih človekovih pravic. Na Haitiju se npr. šola samo 55 % otrok, od tega samo 2 % uspe doseči srednješolsko izobrazbo. Odsotnost izobraževanja pa jih omejuje tudi pri uresničevanju ostalih človekovih/ otrokovih pravic. V svetu, kjer 1,2 milijona ljudi preživi z manj kot 1 dolarjem na dan, je izobraževanje verjetno eno najmočnejših orodij za boj proti revščini in neenakopravnosti ter za zdravstveno in socialno varnost. Več o pravici do izobraževanja: www.unicef.org/voy/explore/rights/explore_215.html

2. MISIJA: KMALU!

Bi sodeloval v 2. misiji? Ta se bo začela v kratkem. Spremljaj novice na www.euro26.si ali pa naroči na mesečne EURO<26 e-novice.

Več o tem, kako lahko sam prispevaš k spremembi, si lahko prebereš na EURO<26 spletni podstrani kampanje Vsi drugačni - vsi enakopravni (www.euro26.si/vsidadrugacni): zanimivi članki, informacije o filmih, glasbi in natečajih ter vse, kar moraš vedeti o človekovih pravicah.

gratuitna PILETNE PUNGB

DOHVA SPORTI

**SONCE, VROČINA, VETER
V LASEH, LEBDENJE NAD
VODO, ODPORTE ČELJUSTI
VSEH NAHLJUČNIH
OPAZOVALCEV ... ALI
PA SKAKANJE ČEZ
VEČMETRSKE SLAPOVE ...
KAJ JE LAHKO LEPŠEGA?**

SOTESKANJE

Če te zaradi vročine to poletje namesto na morje pot zanese v gorski svet, je že skrajni čas, da preizkusiš adrenalinski canyoning oz. soteskanje. Voden soteskarski izlet se običajno prične ob vznožju hriba, kjer ti razdelijo neoprenska oblačila in ostalo potrebno opremo. Sledi vzpon, nato pa razgiban in zabaven spust prek slapov in tolmunov. To je nepozabna izkušnja, pri kateri doživiš skakanje čez slapove v kristalno lepe tolmane, plavanje po potokih, plezanje po očem sicer skritih kanjonih, spuščanje po naravnih toboganih, skratka z vsemi čutili zaznane lepote narave, ki jih je reka izklesala skozi številna tisočletja.

Nekateri kanjoni rek imajo manjše slapove in so primerni bolj za začetnike, drugi pa večje, tako da se moraš zaradi varnosti v njih navezati na vrv in imeti predhodnje izkušnje. Nikakor se ne podajaj vanje brez strokovnega vodstva. Obstaja kar nekaj agencij, ki organizirajo tovrstne izlete in ti nudijo EURO<26 popust:

- ★ www.pozitivspot.com - 20 %
- ★ www.bovecsport.com - 15 %
- ★ www.top.si - 15 %
- ★ www.drustvo-sava.si - 10 %

AIR CHAIR & SKY SKI

Biti del hidrogliserja brez motorja, zvezan na stol, ki besni kak meter nad vodno gladino, se sliši, predvsem pa izgleda noro in verjetno se izumitelju hidroglisiranja z začetka prejšnjega stoletja kljub dejstvu, da je že pokojni, ob misli na tako vratolomno realizacijo njegove ideje ježijo lasje.

Air chair in sky ski oba temeljita na neki vrsti boarda, na katerega je zgoraj nameščen »stol«. Nanj je »jezdec« privezan okoli pasu, noge pa so z vezmi pritrjene na sprednji del boarda. Na spodnji strani je nameščen smernik, ki med drsenjem skozi vodo zagotavlja smerno stabilnost vožnje, pri zadostni hitrosti pa ustvarja dovolj vzgona, da se vse skupaj z »jezdecem« vred dvigne nad gladino. Seveda potrebuješ še nekoga, ki te bo vlekel s čolnom.

Koncept tega odbitega plovila sam po sebi ne zagotavlja omembe vredne stabilnosti, kar nas, povprečne antimotorike, načeloma deklasira v opazovalce z raztegnjenimi čeljustmi, razen če razpolagamo z zadostno količino vztrajnosti in potrpežljivimi inštruktorji. Vsak užitek, ki se konča na urgenci, ni nujno vreden posledic. Ob pogledu na dimenzije smernika je jasno, da je za lebdenje nad vodno gladino potrebna precejšnja hitrost, kar v primeru padca pomeni (neizbežno) bolečino. Zato pred prvim testom take naprave preberi nekaj namigov o varnosti tega športa.

- ★ www.airchair.com
- ★ www.skyski.com

FOTO: Ian LAUDER

EVROPA

nogomet

**UEFA EURO 2008:
16 EKIP, 31 TEKEM,
80 PROSTOVOLJCEV
IN 1 PRVENSTVO.**

»Evropa je več kot nogomet.« To bo dokazalo kar 80 prostovoljcev, ki bodo zahvaljujoč EU-programu Mladi v akciji, prisostvovalo od blizu najpopularnejšemu boju za najbolj zaželen naslov prvaka v Evropi. Nora nogometna zabava se lahko prične! 15 tekem prvenstva bo odigranih v Avstriji – na Dunaju, v Innsbrucku, Celovcu in Salzburgu.

Mladi prostovoljci iz 15 držav bodo v okviru EVS-programa (Mladi v akciji) poskrbeli za večjezično dobrodoščilo in koristne informacije za ljubitelje nogometa, ki se bodo udeležili tekem v Salzburgu in na Dunaju. Na voljo bodo za vsa vprašanja ali za kakšen pogovor o nogometu ... Prepoznal jih boš po EUROVOL znaku, na www.eurovol.at pa najdeš tudi informacije o številnih lokacijah, kjer se bodo nahajali.

www.eurovol.at Football Championships 2008

In kaj pravijo prostovoljci? Kaj jih je spodbudilo k temu projektu? Je za njih najbolj pomemben nogomet ali jih zgolj zanima sodelovanje na takem velikem dogodku?

»Ponosni smo, da se bomo lahko udeležili evropskega prvenstva kot prostovoljci, saj nogomet združuje ljudi iz različnih kultur in dežel. In seveda zato, ker je nogomet samo zabava!« pravijo **Petra, Maria** in **Filippo** iz Italije.

Joana, prostovoljka iz Portugalske: »Veselim se predvsem spoznavanja novih ljudi in želim doživeti, kako poteka organizacija tako velikega dogodka!«

Maria, prostovoljka iz Italije: »Rada imam nogomet in se veselim srečanja z ljudmi različnih narodnosti, ki bodo skupaj prišli uživati na EURO 2008.«

Manuel, prostovoljec iz Španije: »Prvenstva so mednarodna senzacija – spoznati različne kulture in jezike ter biti del tega dogodka bo izkušnja, ki je ne bom nikoli pozabil.«

Flavio, prostovoljec iz Španije: »Jaz sem pripravljen na igro. Pripravi se tudi ti!«

EVS – EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA

Si kdaj pomislil, da bi šel kot prostovoljec v tujino? Prek EVS-programa lahko prispevaš s humanitarnim delom v Evropi za obdobje od 12 tednov do enega leta. V zameno dobiš brezplačno prenočišče in uporabo lokalnega prevoza, žepnino, zavarovanje in jezikovni tečaj. Več informacij:

★ www.mva.si

★ http://ec.europa.eu/dgs/education_culture

NOČ NA JEZERU

★ 20.–22. junij 2008, Most na Soči

Po več deset letih festival še vedno privlači željne adrenalina in dobre hrane. Prvi se bodo lahko poskusili v nočnih skokih z mostu v reko Sočo za pokal noči na jezeru, drugi pa bodo ob hrani lahko prisluhnili koncertom.

★ www.slovenia.info

NJOKI SUMMER FESTIVAL

★ 27. in 28. junij 2008, Polce, Ajdovščina

Četrtič se bodo kulinarčni užitki zmešali z glasbo, športom in pozitivnimi vibracijami. Napovedani so The Bellrays, Mr. T-Bone, Fandangle, Elemental, Murat&Jose in Klemen Klemen. Poleg tega se obetajo zabave ob bazenu, delavnice grafitiranja, plesa in friziranja pa tudi ulične predstave. **Izkoristi 10 % EURO<26 popust!**

★ www.njokifestival.com

MEĐNARODNI FESTIVAL ULIČNIH GLEDALIŠČ AKA DESETHICA

★ 3.–6. julij 2008, ulice slovenskih mest

Ulične gledališke, akrobatske in pirotehnične predstave, ki vsako leto zajamejo ljubljanske ulice in se nato preselijo naprej v Maribor, Celje, Kranj, Mursko Soboto in Novo Gorico.

★ www.anadesetnica.org

METALCAMP

★ 3.–9. julij 2008, Tolmin

Za teden dni se bo posoški zeleni raj spremenil v prizorišče srečanja pristašev in izvajalcev vseh oblik metala. Letos so napovedani: Carcass, Amon Amarth, Apocalyptic, Rage, Hate in številni drugi. Posebnost letošnje ponudbe pa je tudi Metaltaxi, ki bo obiskovalce prevažal celo do Ljubljane.

★ www.metalcamp.com

ROCK OTOČEC

★ 27.–29. julij 2008, Otocec, Novo mesto

V treh dneh žuranja, piva in blatnih kopeli se bodo na oder vrnili legendarni Nieti skupaj s Sham 69, Siddharto, Hardtimi, Zablujeno generacijo, Pankrti, Otiumom in zmagovalci regionalnih izborov neznanih imen.

★ www.rock-otocec.com

SOČA REGGAE RIVERSPLASH

★ 15.–19. julij 2008, Tolmin

Riversplash bo tudi letos na glavni in obalni oder povabil številna znana imena reggaejske scene: Alborosie&Sheng Yeng Clan, Michael Rose&The Dubline, Misty In Roots, Dubzilla, Hornsman Koyote, King B-Fine, Stillness in druge. Izkoristi **5 % EURO<26 popust** na nakup 5-dnevnih vstopnic!

★ www.myspace.com/riversplash

DOGGO DOMAČI

KREATIVNI TABOR SAJETA

★ 28. julij - 2. avgust 2008, Sotočje pri Tolminu

Sajeta tudi letos prinaša koncerte, glasbena sodelovanja in glasbene ter druge delavnice. Izkoristi

20 % EURO<26 popust na tedenske vstopnice in **17 %** na vstopnico in delavnice.

★ www.sajeta.org

TRNFEST

★ 29. julij–31. avgust 2008, KUD France Prešeren, Ljubljana

Festival, v okviru katerega so vse predstave brezplačne in ki si ga sploh ne moremo več predstavljati brez pečene koruze, bo tudi letos gostil gledališke in glasbene predstave domačih in tujih ustvarjalcev. Zadnji teden festivala pa gre izpostaviti še Emonsko promenado – mednarodni festival za otroke.

★ www.ljudmila.org/kud/trnfest

POLETNI FESTIVALI Z EURO 26 POPUSTI

PORTUGALSKA

- ★ **SUPER BOCK SUPER ROCK** (Porto), 4.-5. julij / (Lisbona), 9.-10. julij – popust do **5 EUR**
- ★ **OPTIMUS OEIRAS ALIVE** (Lisbona), 10.-12. julij – popust do **5 EUR**
- ★ **SUDOESTE** (Zambujeira do Mar), 7.-10. avgust – popust do **5 EUR**

HRVATSKA

- ★ **FESTIVAL ETCETERA** (Amersfoort), 3.-6. julij - popust **5 EUR**
- ★ **FESTIVAL CIRCO CIRCOLO**, 9.-19. oktober - popust **2,5 EUR**
- ★ **ROBODOCK FESTIVAL** (Amsterdam), 10.-20. september - popust **2,5 EUR**

ŠPANIJA (KATALONIJA)

- ★ **POPARB** (Barcelona), 27.-28. junij - **20 % popust** na vstopnino
- ★ **SITGES 08** - Festival Internacional de Cinema de Catalunya, 4.-11. oktober - **20 % popust** na vstopnino
- ★ **DIBA FILM FESTIVAL** (Barcelona), 5.-15. junij – znižana vstopnina

AVSTRILIJA

- ★ **WIEN FESTIVALS:** Drum'n Didge (21.+21. junij), Spring Vibration (28. junij), Fresa Loca (19. julij), Jazzfestival (25.-27. julij), Reggae Sunsplash (14.-15.8.) – vstopnice po znižani ceni
- ★ **STEREOFESTIVAL** (Beljak), 5.-6. september - **10% popust** na vstopnino
- ★ **GREEN VALLEY FESTIVAL** (Aflenz Kurort), 4. julij-6. september – vstopnice po znižani ceni

Več na: www.euro26.si/sl/popusti

PARKPOP

- ★ Haag, Nizozemska
- ★ **29. junij 2008**

Na brezplačnem festivalu pop glasbe bodo letos na odru manj znani domači bandi kot tudi slavna imena: Sheryl Crow, Kula Shaker, Maj Farah, Kleine Jay in drugi.
www.parkpop.nl

EUROKAZ

- ★ Zagreb, Hrvaška
- ★ **21. junij–3. julij 2008**

Festival novega gledališča vsako leto gosti umetnike s celega sveta, ki bi s svojim ustvarjanjem radi razbili ustaljene vzorce.
www.eurokaz.hr

JULIJ

OPENER FESTIVAL

- ★ Gdynia, Poljska
- ★ **4.–6. julij 2008**

Na večkrat nagrajenem tridnevem poljskem festivalu bodo letos nastopili: Sex Pistols, Massive Attack, The Chemical Brothers, Goldfrapp, The Cribs, M.I.A in drugi.
www.opener.pl

KULTURUFER

- ★ Bodensee/Friedrichshafen, Nemčija
- ★ **25. julij–3. avgust 2008**

Na nabrežju Bodenskega jezera se bodo deset dni bohotile stojnice in vrstile glasbene predstave, gledališke igre in kino pod milim nebom.
www.kulturufec.de

EXIT MUSIC FESTIVAL

- ★ Novi Sad, Srbija
- ★ **10.–13. julij 2008**

V Petrovaradinski trdnjavi se bodo letos zvrstili Nightwish, The Hives, Manu Chao, Deep Dish (Dubfire&Sharam), Tiamat, Sham 69 in mnogi drugi.
<http://eng.exitfest.org>

SEASPLASH REGGAE FESTIVAL

- ★ Pula, Hrvaška
- ★ **17.–20. julij 2008**

Šesta tridnevna zabava z znanimi imeni z različnih koncev sveta: New York Ska Jazz Ensemble, Easy Star All-Stars, Steve Vibronics, Roola, Edo Maajka in drugi.
www.seasplash.net

MOTOVUN FILM FESTIVAL

- ★ Motovun, Hrvaška
- ★ **28. julij–1. avgust 2008**

Filmski festival, ki je bil nekoč zamišljen netekmovalno, sedaj pa podeljuje že kar pet nagrad. Letos bo poseben poudarek na ruskem filmu, kar bodo pospremile tudi številne rusko obarvane predstave.
www.motovunfilmfestival.com

AVGUST

JELEN PIVO LIVE

- ★ Kalemegdan/Beograd, Srbija
- ★ **20.–24. avgust 2008**

Druga izdaja festivala za ljubitelje rock'n'rolla in piva z domačimi in tujimi nastopajočimi: Ian Brown, Happy Mondays, Gary Moore, Hladno pivo, Let 3, Disciplin A Kitschme, Partibrejkers, Plejboj, Laibach in drugi.
www.belgradebeerfest.com

KULT film

DANNY BOYLE ★ SCOT

"CELLULOID WILL BE THE NEXT DECADE'S BLACK AND WHITE." D. B.

Teško je zares ustvariti 'hit' film. In če ti to uspe, se v novem okolju zlahka izgubiš. Okoli tebe brzijo številne ponudbe, pričakovanja in upi. Sila, ki pritiska nate, in dilema o tem, kako naprej, sta neznanški. Morda je prav takrat dober čas za umik v domače loge.

BIOGRAFIJA

Danny Boyle (rojen leta 1956) je otrok staršev irskega porekla iz delavskega Manchestra. V mladosti je tudi pod vplivom skupnosti in staršev resno premleval o poklicu duhovnika, a je zamisel kasneje opustil. Do 18. leta menda sploh ni videl notranjosti gledališča, v svojih 20. letih pa je že pričel delovati v neodvisnih gledaliških sferah. Sčasoma si je prislužil režiranje na malem zaslону in dobil prvo priložnost z režijo filma v 90. letih. Že takrat je postalo kristalno jasno, da je Velika Britanija doživela rojstvo novega velikega talenta. Z občasnimi izlety v hollywoodske kroge (kjer se je, kot sam trdi, opeknel) je sčasoma spoznal, da mu še najbolj leži domača, neodvisna produkcija.

FILMOGRAFIJA

Režiserjev nizkoporačunski zajedljivi prvenec SHALLOW GRAVE (1994), komična kriminalna srhljivka, je bil odraz splošne atmosfere na Otoku. Naslednja stvaritev TRANSPOTTING (1996) je postala kulturni film. Edinstveni prizori iz življenja heroinskega odvisnika in resničen prikaz delavskega razreda Velike Britanije so se globoko vtisnili v angleški kolektivni spomin. THE BEACH (2000), pustolovska srhljivka, gledalcev ni pustila ravnodušnih. Zombijevska

grozljivka 28 DAYS LATER (2002) zaradi svoje izvirnosti v poplavi povprečnih grozljivk velja za soliden dosežek. SUNSHINE (2007) označuje Boylov mlačen povratek v znanstvenofantastične vode.

SHALLOW GRAVE (1994)

Trije sostanovalci iščejo primerne kandidata, ki bi zapolnil še četrto mesto v njihovem stanovanju. Pri iskanju so nesramni in neprijetni. Ko najdejo primerne kandidata, le-ta v kratkem času umre v sumljivih okoliščinah in za sabo pusti ogromno količino denarja. Kaj z denarjem storiti, kaj pričakovati, kako ga razdeliti so vprašanja, ki si jih v globokem raziskovanju svojih temačnih osebnosti postavljajo akterji te humorne črne srhljivke, ki je Dannyja Boyla uvrstila na zemljevid pomembnih britanskih režiserjev.

- ★ "There's a certain truth that you do end up making the same film again and again so if you vary the genre you have a chance of breaking that cycle."
- ★ "It's a good place when all you have is hope and not expectations."
- ★ "I love huge movies. Not sure I am the guy to make them, but you can rely on me being there watching them."

★ imdb.com
 ★ wikipedia.org
 ★ britmovie.co.uk

ANIMANIJA

NAJNUJNEJŠI NAPOTKI ZA LJUBITELJE JAPONSKE RISANE POPKULTURE ZA NASLEDNJE ČETRTLETJE.

NOVO PRI ANIMEJIH

Medtem ko slovenski mangovski trg stagnira, gre omeniti, da si na Hrvaškem, seveda s hrvaškim prevodom, že lahko kupiš prve zvezke mang **Negima**, **Sugar Sugar Rune**, **Peach Girl** in **Blade of the Immortal**. Prav tako je založniška hiša Algoritam izdala tudi mangovski strip **Warcraft**. Za en zvezek boš odštel nekaj pod 5 EUR.

Masami Tsuda, ki jo svet pozna po ekranizirani mangi *Kareshi kanojo no jijoo*, se je nedavno vrnila z novo mangovsko serijo, naslovljeno **Chotto edo made**. Tsudine mange zaznamujejo ljubezenske zgodbe in detajlne psihološke karakterizacije likov, pomešane s simpatičnim humorjem in karikiranjem slavnih animejev. V novi zgodbi se vrača v zgodovino, a ostaja pri romantiki.

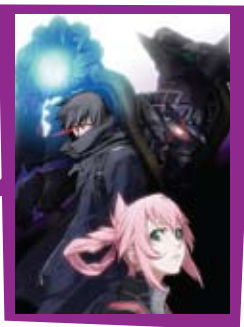
NOVO PRI ANIMEJIH

S spomladansko sezono se je na japonske male zaslone vrnilo kar nekaj novih sezon starih franšiz: **Saint Seiya**, **Yu-Gi-Oh**, **Kyou kara Maou!**, **Macross** ter **Code Geass**. Kar se tiče novih serij, pa je seveda poskrbljeno za vse okuse in tudi za plitke žepce. Dve seriji studia Gonzo sta na internetu na voljo brezplačno z angleškimi podnapisi. Obrni se na Youtube in poišči **Blassreiter** in **The Tower of Druaga - the Aegis of URUK**. Prvo je temačni ZF-triler o skupini ljudi s posebnimi sposobnostmi, ki mora obvarovati človeštvo, drugo pa pustolovska fantazijska serija o boju med dobrim in zlim ter velikem zakladu.

FESTIVALI

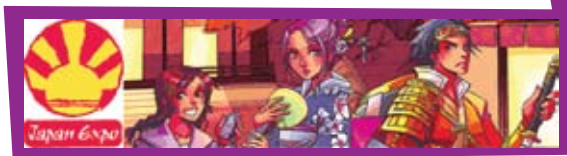
Poletje je čas za obiskovanje festivalov, zato te usmerjam na dva od najpomembnejših evropskih. V Parizu lahko od 3.–6. julija obišeš **Japan Expo** (www.japan-expo.com), v nemškem Bonnu pa **Animagic** (www.animagic-online.de), katerega 10. izdaja bo potekala od 1.–3. avgusta.

Za tiste, ki bi radi začutili pravi japonski animeljubski utrip, pa bo ravno pravšnji **Comic Market** (Comiket, www.comiket.co.jp) med 15. in 17. avgustom. Gre za veliko srečanje ustvarjalcev in ljubiteljev doojinshijev, mang, animejev, videoiger in podobnega.

NATEČAJI

Poletje lahko izkoristiš za ustvarjanje in se udeležiš že tretjega mednarodnega mangovskega natečaja japonskega zbornika Weekly Morning – **M.I.M.C natečaj** (<http://e-morning.jp/mimc/>). Poslati jim moraš strip ne nujno mangovskega videza z 12–50 stranmi, ki še nikoli ni bil uradno objavljen. Zmagovalec, izbran po zaključku natečaja 30. septembra, bo objavljen v Weekly Morning.

Elektronika

KOMERCIALIZACIJA ELEKTRONSKIH ŽANROV KONEC 80. LET PREJŠNJEGA STOLETJA JE POVZROČILA SPECIFIČEN ZASUK V MISELNOSTI NEKATERIH DJ-JEV NA OTOKU (KOT TUDI MARIKJE DRUGJE).

Med izvore novega plazu ustvarjalnosti sodita Mixmaster Morris in Alex Paterson, ki sta zlivala zvoke čikaškega housa, mehkega sintpopa/novega vala in ambientalne glasbe. Njun eklektičen zgled je sprožil plaz kreativnosti, ki je prvi vrhunec dosegel z zgoščenko Artificial Intelligence.

Zbirka komadov različnih ustvarjalcev pod mnogimi psevdonimi je služila sproščanju, razmišljanju in dojetanju glasbe doma, v naslanjaču. Ustvarjalci Autechre, B12, The Black Dog, Plastikman, Future Sound Of London, Leftfield, Aphex Twin in The Orb so postali glavna tema pogovorov tudi na novem mediju – internetu in ni preteklo dolgo časa, preden so jih oboževalci spredalčkali v zvrst, ki so jo poimenovali Intelligent Dance Music (IDM). Na začetku je bilo jasno, da je ime zvrsti daleč od popolnosti, če ne že kar zgrešeno. Potihoma je namreč namigovalo, da ostale zvrsti morda niso dovolj inteligentne. Založbe in producenti sami so pogosto in vztrajno ponujali alternativna imena (npr. electronic listening music ali braindance), vendar je bil prvoten izraz tako razširjen, da ga ni bilo več mogoče izbrisati. Zato so omenjeni ustvarjalci prejeli precej negativne publicitete, kmalu pa je sledila tudi izključenost s širše scene. Velika Britanija ni bila več tako gostoljubno okolje in IDM se je tudi po zaslugi interneta razširil po Severni Ameriki – Venetian Snares, Diagram of Suburban Chaos, Khonnor.

Kaj je bilo torej tisto, kar je IDM tako močno razlikovalo od vseh tokov, ki so vreli v kotlu elektronike v Veliki Britaniji v zgodnjih 90. letih prejšnjega stoletja? In zakaj so se oboževalci tako zelo trudili opisati glasbo svojih včasih neopisljivih idolov? Če bi poslušali kakšnega izmed izvajalcev, bi velikokrat slišali čudne zvoke, zmečkane ritme in nazobčane sintlinije, ki kar kričijo po odtujenosti. Njegova glasba bi se upirala ustaljenim ritmičnim vzorcem z nenadnimi pričetki, zaključki in spremembami tempa; črpala bi navdih iz težkega jungla ali aritmičnih ambientalnih izletov. Seznam posebnosti kar nima konca ... Kakor koli bi IDM skušali predstaviti,

tekst: Dino Latič

intel

ne bi mogli preseči povedi, ki so jo skovali na Rather Interesting Records: "Remember: only stupid people call it intelligent."

- ★ www.wikipedia.org
- ★ www.allmusic.com

PRIPOROČAMO

★ THE ORB

The Orb je skupina iz Velike Britanije, znana po znanstvenofantastičnih temah in psihedeličnih podobah. Dvojec, katerega edini stalni član je Alex Paterson, je odgovoren za rojstvo žanra ambient house. Priporočena albuma: The Orb's Adventures Beyond the Ultraworld (Big Life, 1991) in U.F.Orb (Big Life, 1992).

- http://en.wikipedia.org/wiki/The_Orb
- www.theorb.com
- www.myspace.com/orbisms

★ APHEX TWIN

Čudežni otrok britanske elektronske scene, katerega žanrski razpon ne pozna meja. Zanimiv in preišljen karakter, ki včasih širi tudi lažne govornice, s čimer se posmehuje 'ovcam, ki sledijo trendom'.

Priporočena albuma: Mezzanine (Warp Records, 2001) in Richard D. James Album (Warp Records, 1996).

- www.aphextwin.nu
- http://en.wikipedia.org/wiki/Aphex_Twin

★ AUTECHRE

Po mnenju mnogih je dvojec Autechre eden največjih vzorov in gonilnih sil IDM-ja. Rob Brown in Sean Booth se skušata držati stran od kakršnih koli povezav z ustaljenimi žanri. Pred kratkim sta izdala novo ploščo.

Priporočena albuma: Amber (Warp Records, 1994) in Quaristice (Warp Records, 2008).

- www.autechre.info
- www.myspace.com/myslb

★ LFO

Skupino, znano po težkem tehnu, ki so ga gnali močni bas utripi, so sprva sestavljali trije člani. Sedaj 'low frequency oscillation' predstavlja samo Mark Bell. Njegov komad 'Freak' ste lahko slišali v filmu Hard Candy.

Priporočena albuma: Frequencies (Warp Records, 1991) in Advance (Warps Records, 1996).

- www.myspace.com/lowfrequencyoscillator

★ VEMETIAN SNARES

Kanadski glasbenik Aaron Funk je znan po svoji nenavadni ritmiki. Je nenavadno ploden ustvarjalec z izdajami na več kot 9 založbah in predstavlja enega pomembnejših zastavonoš sodobne elektronske glasbe.

Priporočeni albumi: Songs About My Cats (Planet Mu, 2001), Winter in the Belly of a Snake (Planet Mu, 2002) in Huge Chrome Cylinder Box Unfolding (Planet Mu, 2004).

- www.venetiansnares.com
- www.myspace.com/venetiansnares

LIGEN + DANCE MUSIC

МАДОНИА

Hard Candy

Nova plošča kraljice popa je narejena iz ljubezni in ne zato, ker bi potrebovala denar ali potrditev, da še vedno prekaša vse pop princeske. In ker prav letos teče 25. leto od njenega prvega studijskega albuma, je zanjo to sicer nekakšen mejnik v karieri, ki je, kot kaže, brez konca na obzorju. Zato vas vabi v Candy Shop že s prvo skladbo. 12 ritmičnih skladb spremlja njen večno zapeljiv glas, s katerim predaja svoja besedila, ki se gibljejo od tega, da bo tvojo rit spravila v gibanje, pa do intimnih razkritij, da na poti pogreša moža in da je seks z njim – neverjeten. Kot ona sama.

★★★★★

★
★
★
★
★

★★★

R.E.M.

Accelerate

Na njihov nov studijski album smo čakali kar 4 leta. Deležni smo sicer samo enajstih skladb, ki pa so precej upravičene. Odkar so pred leti zavili v elektronsko obdobje, so njihovi privrženci nekaj časa mirno, potem pa precej mencajoč čakali, da se njihovi heroji vrnejo. Nabrušen jezik Michaela Stipa se je vrnil ne le z besedili, pač pa s tistim pravim R.E.M. zvokom. Zdi se, da so nehali eksperimentirati, vendar hkrati ohranili tisto radovednost, s pomočjo katere vpeljujejo nove zvoke, nove ideje in jih začinijo z leti studijskih izkušenj, s katerimi dajo plošči lep producentski pečat.

★
★
★
★
★

МАНÁ

Arde el Cielo

Plošče v živo so težka zadeva. Predvsem zato, ker je dandanes res le malo takih talentov, ki svoj uspeh upravičijo tudi brez producentskih trikov. Maná vam dajo točno tisto, česar ste vajeni. Skladbe zvenijo natanko tako kot na albumu, le da ni vpitja množic in da je izvedba malo drugačna. Če seveda pred leti niste kupili Maná en vivo, je to izvrstna priložnost, a nikakor ne garancija, da boste na plošči našli prav vse najbolj zaželene hite. Dejstvo je, da plošča skriva le štirinajst skladb in da je to ob opusu skupine zelo malo.

★★★★★

PORTISHEAD

Tyga

Zgodba skupine, ki jo je nemogoče uvrstiti v katerikoli predal, saj sanjajo neke med elektroniko in alternativnim rockom, je prav tako nenavadna kot oni sami. Začela se je pred štirinajstimi leti in se zaključila pred desetimi, ko so izdali ploščo v živo. Sledil je premor in letos šele tretja studijska plošča. Ta vsekakor ni tiste vrste, ki bi jo poslušal za boljše razpoloženje, vendar te prav tako ne bo razžalostila. Melanholija je ključen element, obvezna emocija, ki te bo spremljala medtem, ko se boš zibal sem ter tja.

JE MIT? LEGENDA? RESNICA? KARKOLI ŽE, VZAMI KNJIGO V ROKE IN SE PREPUSTI VSEMU TEMU: LEGENDAM, MITOM IN ZGODBAM O SVETEM GRALU ...

Kate Mosse: LABIRINT

Zgodba govori o Alice, ki kot prostovoljka pri arheološkem izkopavanju na jugozahodu Francije naleti na skrivno jamo. V jami odkrije dve okostji, ki sta brez dvoma stari kar nekaj stoletij, na steni pa vgraviran labirint, ki ga prav tako opazi na edini stvari, ki jo v jami vzame v roke: prstanu. Za njeno odkritje se začnejo zanimati mestne oblasti in policija in še preden se zave, je potegnjena v spiralo preganjanja in krvavo sled, ki se vleče za njenimi zasledovalci. Veliko je tistih, ki skrivnosti jame želijo zase. Alice pa medtem preganjajo spomini, prebliski in čustva, vezana na preteklost, ki jih sama ni doživela.

Drugo plat zgodbe nam predstavlja sedemnajstletna Alaïs, katere dogodivščine se odvijajo osemsto let prej; v trinajstem stoletju. Prebivalka francoske Carcassone, nekakšnega oporišča krščanske sekte, ki jo je katoliška Cerkev označila za heretično, ugotovi, da je njen oče del skrivnosti, ki jo tajna skupina ljudi skriva že dolgo časa. Ko se mesto brani pred vpadi križarjev, ji oče zaupa knjigo, ki je le ena v trilogiji o svetem gralu. Medtem ko se trudi obdržati skrivnostno hišo, pa jo lovi množica tistih, ki knjigo želijo zase. Med drugim so to tudi njeni najbližji.

Dan Brown: DA VINCIJEVA ŠIFRA

Nedvomno je to knjiga, ki je vzbudila največ zanimanja za sveti gral. Kaj sploh to je? Zgodba, ki ima kot vsako leposlovje nekaj stvarnih napak, se kljub temu, da so jo, ko je požela velikanski uspeh, na veliko kritizirali, drži mnogih zgodovinskih dejstev. Simboli, ki jih uporablja avtor, so brez dvoma resnični in pravi.

Javier Serra: SKRIVNOSTNA VEČERJA

Odkar je njegova umetnina začela lov na šifro, Leonardo da Vinci najverjetneje nima mirnega počitka. Izpod peresa španskega avtorja prihaja zgodba, postavljena v čas, ko je genij ustvarjal znamenito Zadnjo večerjo. Rimski inkvizitor iz Rima odpotuje v Milano, saj so na dvoru papeža Aleksandra VI. prejeli grozilna pisma, hkrati pa njihov avtor ponuja rešitev, ki jo skriva v zapleteno uganko. Ta brata Augustina vodi do Leonarda da Vincija, ki je takrat dokončeval svojo največjo umetnino.

12345678910111213141516171819202122232425262728293031323334353637383940414243444546474849505152

LEGENDE, MITI IN ZGODBE O SVETEM GRALU

BONTOONI in MOBILNI

**INTERNET IN MOBILNI TELEFONI
OMOGOČAJO SUPER KOMUNIKACIJO. MORDA
LAHKO BOLJ POKAŽEMO SVOJ PRAVI JAZ,
LAŽJE IZREČEMO KAKŠNE BESEDE IN
SPOZNAVAMO SORODNE DUŠE, PA ČE PRAV
ŽIVIMO NA ZELENORTSKIH OTOKIH. ZMAGA!**

Relativna anonimnost je še posebej zanimiva in odpira nove možnosti, ki jih prej nismo poznali. Ampak naj anonimnost ne bo izgovor, da pozabimo na zlato pravilo "Ne stori drugim, česar ne želiš, da drugi storijo tebi." Pravzaprav ni v virtualnem svetu bonton nič drugačen od tistega v "realnem". Tu je le nekaj novih fint.

**"CAU! BODIVA LE SE
PRIJATELJA. FUL SI QL,
AMPAK SEM CISTO NORA NA
BINETA. LP.T."**

Ni panike, to je življenje. Ampak SMS ali e-mail le ni prava izbira za tovrstna sporočila. Za izražanje sožalja, prekinitve zveze in druge novice, ki so zelo pomembne ali

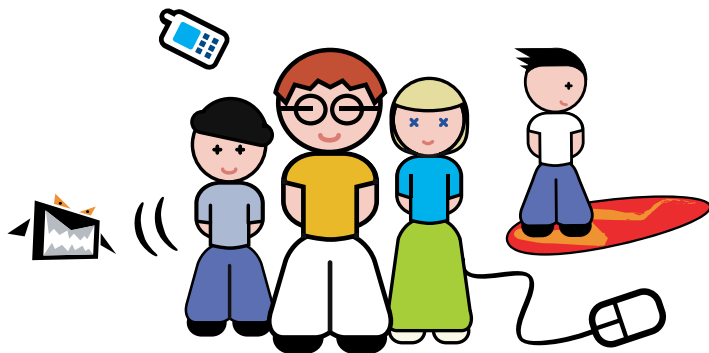
FORWARDI ...

... so sicer lahko res zabavni in z nekaterimi razveseliš prijatelje. Nekritično razpošiljanje vsemogočih traparij, ki jih dobivamo v inbox, in zasipavanje svojih kontaktov z verižnimi pismi tipa če ne pošleš naprej v sedmih sekundah, boš postal od rojstva slep" pa te uvršča med spamarje!

ZMENKI IN "MOBILCI"

To pa ne gre skupaj. Končno si zbral dovolj poguma, da svojo simpatijo povabiš na sladoled, potem pa po "mobilcu" s prijateljem na dolgo in široko nakladaš o včerajšnjem nadaljevanju Rebelde, medtem ko tvoj izvoljenec/ka gleda v zrak. FYI, tudi vseh sopotnikov na avtobusu ne zanima, kako je tvoja prijateljica razumela, da ji je on rekel, da je slepa, v resnici pa ji je potem sošolka povedala, da je rekel lepa. Na avtobusih naj bi bili "mobilci" izklopljeni.

Še več koristnih nasvetov na:
www.safe.si

**MOBILNE MELODIJE IN SMS-I
V KINU, NA POGREBU, PRI
ZORAVNIKU ...**

Tukaj ni treba veliko razpredati. Enostavno ni OK!

lahko prizadenejo naslovnika, je primerna komunikacija na štiri oči (pa to ne pomeni prek spletne kamere).

OSVODI SE OD SEDMAN UMETNOSTI!

UMETNOSTI!

FILM – SEDMA
UMETNOST,
OD ZAČETNIH
NEKAJMINUTNIH
POSNETKOV
DO DANAŠNJIH
CELOVEČERNIH
FILMOV JE MIMIL
KOMAJ DOBRO
STOLETJE, A JE V
TEM ČASU FILMU
USPELO ZNATNO
VPLIVATI NA
OSTALE UMETNOSTI,
POLITIKO IN
TEHNOLOGIJO.

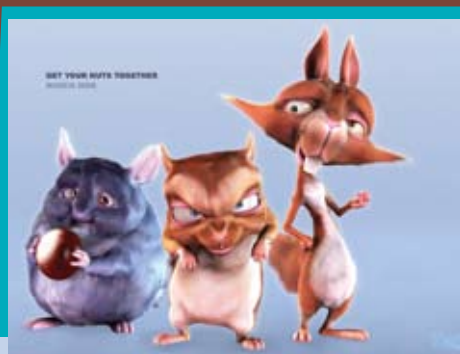
Prav tehnologija pa ima veliko vlogo pri oblikovanju raznih licenc, saj se je s prehodom z analognih na digitalne medije povečala nelegalna distribucija del in s tem kršenje avtorskih pravic. Ker pa nekateri avtorji vseeno želijo, da njihova dela dosežejo čim širšo množico ljudi in da bi jih ta lahko uporabila za nadaljnjo distribucijo ali predelavo, se je ustanovila neprofitna organizacija Creative Commons (www.creativecommons.si), ki ponuja vnaprej pripravljene licence, ki omogočajo pridržanje samo nekaterih avtorskih pravic. Tako so umetniška dela predvsem lažje dostopna, kar posledično spodbuja ustvarjalnost ter željo po znanju, namesto da bi ju zaviralo.

PROSTO DOSTOPNI FILMI

Kot že omenjeno, se je z razvojem filma razvila tudi tehnologija za ustvarjanje filma. Danes je veliko posebnih učinkov možno doseči z najrazličnejšimi računalniškimi programi in tudi med njimi se najde nekaj odprtokodnih. Z njimi se znižajo stroški za ustvarjanje filma in tudi pogosteje so takšni

filmi pod svobodnejšo licenco. Zaenkrat ni enotne definicije filma odprte vsebine, a da bi bil sprejet kot tak, mora ustrezati določenim konceptom: produkcija filma mora v večini uporabljati odprtokodne programe (Linux, CinePaint, Blender, Celtx), film mora biti izdan pod licencami odprte vsebine (Creative Commons, GNU General Public License) ali licencami, ki so svobodnejše kot običajne avtorske pravice, a ne ustrezajo popolnoma definiciji odprte vsebine ali odprte kode.

Eden takšnih je tudi kratki film Elephants Dream (www.elephantsdream.org), ki je prvi odprti film, narejen izključno z odprtokodno grafično programsko

opremo, kot je npr. Blender (www.blender.org), in zaščiten pod licenco Creative Commons (CC). Blender Foundation, ki je produciral omenjeni film, pa je nedolgo nazaj izdal še en tak film, in sicer Big Buck Bunny. Prosti dostop do filmov je mogoč tudi, kadar je delo prešlo v javno last, saj zanj nihče ne uveljavlja avtorskih pravic. Pod takšno oznako sodijo filmi, objavljeni pred letom 1923 ali 95 let pred tekočim letom (odvisno, kaj je kasneje), ter filmi, katerih zadnji avtor je umrl 70 let pred tekočim letom.

FILMSKE DIGITALNE KNJIŽNICE

Na spletu se danes res lahko najde vsak film, a se vsi zavedamo, da se tam ne nahajajo vsi legalno. Obstaja pa nekaj strani, ki ponujajo filme, zaščitene pod licencami odprte narave, ter tako omogočajo ogled brez slabe vesti. Archive (www.archive.org/details/movies) je nekakšna digitalna knjižnica, ki ponuja klasične in dokumentarne filme, dnevne alternativne novice, risanke in še kaj. Documantis (www.documantis.com) je stran, posvečena samo dokumentarnim filmom različnih tematik, medtem ko sta Public-Domain Movie Database (www.pdmdb.org) ter PublicDomainFlicks (www.publicdomainflicks.com) spletni strani, ki ponujata filme v javni lasti. Za pretežno izobraževalne vsebine, izdane pod CC, pa se lahko obrnete na Kiberpipin video arhiv (<http://video.kiberpipa.org>), nekaj prostih filmov pa se najde tudi na strani Movies Found Online (www.moviesfoundonline.com/publicdomain.php).

NESSIE

ČLOVEK JE RADOVEDNO BITJE. ŠE POSEBEJ NAS PRIVLAČIJO SKRIVNOSTI IN NEUVADNI POJAVI. LAHKO PA SE IZRAZIMO TUDI DRUGAČE: NAŠA NAIVNOST NIMA MEJA. IN ZGODOVINA TO DEJSTVO LEPO POKAŽE.

Različne novinarske race, teorije o zarotah, urbane legende in tako naprej. Dokazi največkrat govorijo ravno nasprotno, vendar so za nas precej manj zanimivi kot pa sam fenomen.

NESSIE, KJE SI?

Vsakdo je že slišal za mitično pošast iz jezera Loch Ness. Vprašanje njenega obstoja še vedno bega obiskovalce tega največjega škotskega jezera in kriptozoologe, »strokovnjake« za različna mistična in mitološka bitja, ki preprosto rečeno ne obstajajo (dokazov ni).

Mit o pravadni pošasti Nessie izvira iz leta 565. Takrat naj bi irski duhovnik sv. Kolumb z znamenjem križa pregnal pošast, ki je ogrožala domačine. V vsakem mitu naj bi bilo nekaj resnice, tukaj pa žal Nessie izpade iz enačbe. Sicer je misel o obstoju pošasti v današnjem času neizmerno privlačna, ampak žal ... V vseh letih, odkar se pojavljajo pričevanja o pošasti, ni na plan prišel niti en dokaz o njenem obstoju. Raziskovalci (ni jih bilo malo) so uporabljali različne metode za iskanje dokazov, vse od preprostega opazovanja jezera pa do najbolj

ŽITNI KROGI IN DRUGI "FENOMENI"

sofisticiranih sonarjev. Rezultat je vedno enak – pravih dokazov ni, vijugaste valove pa je povzročila kakšna druga žival (npr. vidra). Pojavili pa so se tudi lažni dokazi – ponarejene fotografije ali pa celo odtisi povodnega konja, ki so bili predstavljeni kot sledi jezerške pošasti.

Ljudi velikokrat zavede tudi nepoznavanje drugih dejstev, ki upravičujejo Nessie zgolj kot legendo. Mnogo ljudi ne ve, da Nessie ni edina »videna« jezerska pošast. Pričevanja o drugih se pojavljajo na vseh večjih jezerih po ZDA in v Kanadi. Le še vprašanje časa je, kdaj se bo pojavila kakšna zver v naših jezerih, povodne može itak že imamo.

ŽITNI KROGI ALI IZVENZEMELJSKA KOMUNIKACIJA INTELIGENTNE VRSTE

Včasih preprosti in drugič neznansko zapleteni geometrijski liki v žitu so, glede na različne vire, dokaz obiskov nezemljanov in njihova sporočila ali pa preprosta človeška potegavščina. Tudi tukaj se pojavljajo »strokovnjaki« za ta »fenomen«, imenovani žitologi. Neverjetno, tudi v Sloveniji jih imamo.

Prvi žitni krog (angl. crop circles) se je pojavil leta 1979 v Veliki Britaniji. Takoj po pojavu tega »fenomena« so NLP-fanatiki odkrili, da je to poseben način komunikacije med nezemljani in Zemljo. Iz preprostih oblik žitnih krogov so se kmalu razvile bolj zapletene oblike, vse

skupaj pa je spominjalo na medgalaktično tekmovanje otrok, kdo bo narisal lepše in bolj zapleteno znamenje na žitnem polju.

No, resnica ni daleč od prispodobe – leta 1992 sta dva upokojena gospoda iz Anglije priznala, da sta idejo za žitne kroge dobila nekega večera leta 1979 po kozarcu piva. Za izdelavo simbola sta potrebovala le desko in verjetno še kakšno pivo. Potegavščino so takoj prevzeli lokalni šolarji in znamenja so se začela širiti globalno (predvsem se pojavljajo med počitnicami). Žitologi nasprotujejo tem razlagam – priznavajo, da so nekatera znamenja potegavščine, ostala pa so »pristna«. Tudi ko sta iznajditelja žitnih krogov na prošnjo nekega časopisa še enkrat skrivoma ustvarila žitna znamenja, so žitologi trdili, da so prava. Slike, ki so dokazovale ravno nasprotno, pa so, seveda, označili za lažne.

V Slovenijo so »nezemljani« začeli zahajati šele leta 2000. Kje so se skrivali do takrat, ne ve nihče. Prvi žitni krogi so se pojavili blizu Murske Sobotice in tudi naslednjih šest (po poročanju medijev se je zadnji pojavil lani) je nastalo v severovzhodni Sloveniji.

VEČ

Če želiš več informacij o še kakšnem »fenomenu«, potem priporočam spletno stran www.randi.org – to je stran izobraževalne fundacije, kjer razkrivajo resnico o »nadnaravnih« pojavih. Veliko informacij se nahaja tudi na različnih straneh skeptikov, priporočam www.theskepticsguide.org. Še slovenski prispevek: www.kvarkadabra.net, rubrika Šund znanost, in www.share-international.net/slo/znamenja/liki.htm

WWW.ITAK.SI/ITAKPLUS

Publitas - Ajax Studio, foto: T. Blahnik

Potrebuješ nekaj,
o čemer lahko
govoriš!

Poišči navdih in navdušuj na WWW.ITAK.SI/ITAKPLUS

Naročniški paket **Itak PLUS** je namenjen mladim v starosti od 15 do vključno 30 let in svojim uporabnikom omogoča, da se z ostalimi naročniki paketa **Itak in Itak PLUS vsak dan** pogovarjajo za **1 cent/minuto, sporočila SMS in MMS** pa si pošiljajo po **1 cent**. Mesečna naročnina na **Itak PLUS paket znaša 9,90 €**. Cene vključujejo DDV. Cena velja le za klice, sporočila SMS in MMS znotraj **Itak PLUS paketa in Itak paketa**. Klici, sporočila SMS in MMS na druge številke uporabnikov Mobicel GSM/UMTS, na številke drugih mobilnih ponudnikov ter na številke v stacionarnem omrežju se obračunajo po veljavni ceniku za **Paket Itak PLUS**.

1CENT
— MIN • SMS • MMS —
Vsak dan
znotraj Itaka z novim paketom!

itak
Plus